

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.12. Eo modo quo lumen gloriæ disponit intellectum beati ad claram Dei visionem: ita lumen fidei de hoc SS. Sacramento præparat ad eius fruitionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

tius, tanto facies nostra ridet alacrior: & cum omnium bonorum supremum sit beatitudo, ea de causa dicitur formosa in summo gradu clara hæc cognitio: quia in illa Deus possidetur summum nostrum bonum. Partim quia tota hæc forma præstantia quam fingere potest intellectus, gloriæ non attingit pulchritudinem.

IV. Contempsit illam in visione quadam imaginaria potentem hoc sanctitatis nostro tempore S. Mater Theresia de Iesu, quæ de illa sic scribit: Si multis annis imaginarer qualiter rem exprimerem adeo pulchram, nec possem, nec scirem, quia omnem excelsi imaginationem, sola licet candor & splendor. Et præmissis de illa multis præclaris, addit: Quid dicam? talis est ut quam eminenti quæ prædictus esset ingenio, toto vita sua tempore, quid sit non posset imaginari, De quibus alias egimus. Si maledictus ille quondam vates præstigiator Balaam inspectis tabernaculis ac mansionibus Israelitarum in deserto, iudicavit nihil huic pulchritudini comparandum, ac proinde raptus eius formositate exclamavit: Quam pulchra sunt tabernacula tua Iacob, & tentoria tua Israel! Quid erit gloriæ ditinæ inventuri tabernacula? Quanta futura eius pulchritudo ubi Deus electis suis pulchritudinis suæ gradus manifestat eminentissimos? Pulchra igitur est & decora nimis ecclesis hæc Rachel, gloria Dei. Lia secunda est, ac Rachel sterilis: quia in eo statu quo Deus se communicat per lumen fidei, filios producit meritorum: quia hic tantum mereri possumus: hic filiorum flores bonorum operum virtutumque grata secunditas: status etenim gloriæ status non est merendi, nec in eo lucra acquiruntur meritorum sed eis dantur præmia, quæ hic lucrati sumus, vnde sterilis est, quia filios non gignit meritorium.

V. Tantam intuens veniditatem intellectu, eius figuram Iacob expressit, libenter Rachel primo sumeret in contugem: quia plus ceteris gloria desideratur: hæc frui statim omnes optaremus: quod si non, hominem interroga, quo mundus non tibi peiorem num velis beatus esse, Dei que gloriæ contemplari: audies illum illico respondentem, fiat, & vitam iam beatus essem: quid plura? omnes gloriæ optamus. Sed respondetur: Non est confutandus, nec Deus suam concedit gloriæ nisi illis qui primo nuptias contraxerint cum filia semore, nempe cognitione superius per quam se communicat lumine fidei, quam de illo habemus in SS. Sacramento, ac per Liam signata.

VI. Sed præcedere debent merita signata.

gloriæ lucremur, quam illa perfuante. Et cum merita illa consequatur virtute gratia Dei qua liberum nostrum arbitrium subleuant vitæque acquirunt supernaturalis: & S. Sacramento fons sit & origo gratiarum, eo super omnia indigemus, quo ad sponsalia speciose Rachel perueniamus, nempe celestem gloriam.

Præpara te prius hoc Sacramento: hoc etenim prævia dispositione frumorem illius boni gloriæ scilicet obtinebis, quam Deus in celo beatis comunicat: Nisi manducaveris carum huius hominis, & biberis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis, &c. etenim, testem habet D. C. I. Iulianus. Et via ad vitam æternam: sicut, n. d. interprete Maldonato auctore moderno. Quod si primo non accesseris ad Dei cognitionem per fidem quæ maxime respiciet in hoc SS. Sacramento de quo ad lucram loquitur apud D. Ioan. quia in illo vere ac realiter adest corpus & sanguis Christi: Salus esse non poterit, beatam non obtinebis vitam, nec Deo per gloriæ cognitionem perfrueris: Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Panem hunc caelestem prius comedito, ad illum accedito, & per gratiam tibi in hoc participatâ, acquirito mercedem, namque hoc fecerit, vitam consequetur gloriam, Deum clare ac manifeste per Iomen plura conspiciet: etenim præparatio ad hoc comestitionem est lumen fidei, quæ velut proprium habet thronum in hoc mirabili Sacramento.

§. 12. Eo modo quo lumen gloriæ diffusi intellectum beati ad claram Diversionem: ita lumen fidei de hoc SS. Sacramento præparat ad eius fruitionem.

AXioma est indubitatum apud Philosophos, quod vitia dispositio ad introductionem formæ in aliquam materiam, in eiusdem qualitatis ac conditionis, cuius est ipsa forma quæ in roducitur, ad quod requiritur æqualis mutua proportio, & inter se convenientia, difficile etenim fieri potest vno inter partes dissimiles & discrepantes (hoc namque ad eam esse necessarium). & cum præparatio pertinet ad Diversionem materis, cui forma vituere inter vitas illas duas fiat vno, oportet ut magna intercedat uniformitas & convenientia. Deus Dominus perfectus subiectum est infinite bonum, potens, primum & noster autem intellectus secundum efficientiam suam naturalem, subiectum est defectivum, infirmum, mille conspectum imperfectissimum.

lut, illum sibi Deus creavit: quia Deus utpote summa veritas est centrum in quo requiescit: hoc etenim audio ex D. Augustino: *Inquisitionem est cet nostrum Deum se docet revertantur ad se*

Ad hoc requiritur ut vivatur Deo: nostra etenim beatitudo, quae finis est & centrum nostram affectionum consistit in visione creaturae cum suo principio: cumque Deus principium sit & finis nostri intellectus: *Principium & finis, Alpha & omega*: necesse est ut intellectus crea us Deo vivatur, eo modo ut in illo velut in proprio centro requiescat, quod tantum in statu gloriae per claritatem & evidentem obtinetur visionem. Porro ut inter Deum & intellectum creatum, cui vivitur, sit proportio & convenientia, dat illi Deus lumen illud gloriae: quod cum ex ipso Deo proveniat, ex divinis eius conditionibus multum habet communitatem ut probat D. Thom. in genere qualitas reluliat in anima, cui se Deus vivit, esse quoddam infinitum, quia in se totum Deum complectitur, quo superior sit omni creato, & creaturae creatura Deo possibili: & per illud lumen disponitur beatus, eiusque subleantur vires naturales, ut clarè & distinctè Deum cognoscatur, videaturque in statu gloriae; de quo fufius Theologi: ita ut lumen gloriae intellectum ad ipsam vite disponat. Hoc idem igitur facit lumen fidei de SS. Sacramento in ordine ad cognitionem Dei, & cum vltimate per suam gratiam disponat ad gloriam, multas eius coninet conditiones. Vivitur Deus in gloria admirabili quadam vniione cum intellectu beati, & in SS. Sacramento se cum anima vivit Deus vniione quadam divina, nam illum in se transformat: *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet & ego in eo*. De quo latius infra.

Continet status ille quadam bonorum immensitatem, quae nostrum satiat appetitum: cum enim aliquo modo sit infinitus, sequitur bonum quod illum explet, debere esse infinitum, & plenitudinem omnium bonorum completu: quocirca si loquamur de statu gloriae, optime illum definiit Theologus: *Status est omnium bonorum aggregatione perfectus*. Illum considerat David, & plenitudinem eius mente revolvens, ait: *Satiabor cum apparuerit gloria tua*. Se Deus dabit animae in hoc felicissimo gloriae statu cum tota sua essentia, substantia, omnipotentia, gloria, maiestate, aeternitate, sapientia, & divitijs eo modo, ut Deus nihil sit habiturus, quod animae beatae non communicabit. Si Deus igitur sit omne bonum, & summum bonum: *Offendam tibi omne bo-*

num, & summum tantummodo bonum quia infinitum, satiare potest appetitum nostrum: dum se totum tradit in hoc statu gloriae, certum est ab hac eius gloria nostrum satiantem appetitum, ad hoc igitur eius lumine creatus disponitur intellectus, quatenus per illud cognitum Deum ut supremum voluntatis nostrae bonum, illum amet & desideret, secundum status illius exigentiam. Ut autem in statu praesentis vitae nobis non desit ad merita requisita dispositio, aliud nobis Deus divinum ministravit lumen, quod secundum statum nostri intellectus viatoris & peregrini possit illum preparare ad cognitionem Dei: lumen vero hoc, lumen est fidei de hoc SS. Sacramento.

Angelus Raphael S. Theologiae D. Thom. vocat V. Sacramentum: *Futura gloria pignus*, quo significet, quod cum illa non sit inferior, multas virtutes eius contineat qualitates: *O sacrum convivium, in quo est quo Christus sumitur, mens impletur gratia, & futura gloria nobis pignus datur*. Pignus est, illud etenim Christus nobis in hac vita tribuit eius, quod in altera nobis addicit, & cum tale sit, est, maxime pretiosum. Ingens profecto bonum, est gloria, sufficiens ergo huius non est pignus, nisi Deus ipse: qui idcirco se totum tradit in SS. Sacramento: est etenim velut vltima dispositio summi gaudij quo beati perficiuntur in gloria: quinimo ut indubitatum habeo, quod quia tale est, instituit Ecclesia, mediante Christi praecipio, ut illud accipiamus, quo vitam consequamur sempiternam: *Nisi manducaverit carnem filij hominis, & biberit eius sanguinem, non habebit vitam in vobis*. Et ita virtute huius praecipii vult ut deur infirmis per modum viatici iam iam ad caelum tendentibus, quo significet, quod illos disponat & preparet ad iter versus vltimum terminum nempe gloriae, in qua se Deus exhibet: atque ut vltima ad gloriam dispositio plures eius in se complectitur conditiones. Expendo quod D. Augustin. locutus de hoc Sacramento, *Tract. 26*. quasi eadem utatur phrasi, qua David, exprimens in *1. par.* quam abundanter caelestis nos satiet gloria; ait enim: *Cum cibo & potu id appetant homines, ut non esuriant neque sitiant: hoc verò non praestat, nisi iste cibus & potus*.

Concupiscunt homines potum & cibum, quo perfecte suo satisfaciant appetitum: seiant igitur Nosque hunc nequaquam satiantem, nisi caelesti hoc cibus pleno sabbato, se huius potum quo cum corpus & sanguis praebeatur Dei, omnimode vacuum replere potest nostrorum desideriorum, hoc enim meo iudicio aperte Christus apud D. Ioan. dixit, de hoc caelesti

IV. V. Eucharistia

V. Atque ut vltima eius dispositio datur infirmis.

VI. Nostra

Ioan. 5. 35

exlelli cibo pot: que locutus: *Ego sum panis vita: qui venit ad me non esuriet, & qui credit in me non fiet unquam.* D. Cyril. credit quod Christus panem vocauerit suam humanitatem: sed quia unita est Diuinitati in persona Verbi, virtutem habet & efficaciam, qua nobis vitam infundat, q. d. Ego sum panis ille vite figuratus in illo Manna veteris testamenti. Seraphinus Theologus dilectissimus mihi Pater S. Bonaventura probat quod inter alias figuras, quibus expressus SS. notatur Sacramentum, agens de statu legis Moyfi, in quo Deus veram huius pramissit figuram, fuerit Manna, a Deo populo concessum deserta perambulanti, probatque SS. Doctor: hoc namque Manna suo sapore ac suauitate cui libet poterat abundanter satisfacere appetitui: cum enim in se omnium ciborum haberet gustum ac substantiam, appetitum plene satiabat comedentium: atque eo modo adimpler Deus in SS. Sacramento omne nostrum desiderium, & appetitum nostri omne vacuum. Hec omnia paucissimis & profundissimis verbis complectitur D. August. *Qui venit ad me* (inquit) *hoc est quod ait & qui credit in me, & quod dixit non esuriet, hoc intelligendum est. & non fiet unquam utroque illo significatur aeterna satietas, ubi nulla est egestas.* Sponsa spectans dulcedinem quae posset satiare appetitum, de sponso suo Christo tale perhibet testimonium: *Fructus eius dulcis gustui meo.* Profero D. Gregor. hae verba declarantem: *Arbor Christus, ipsa in corde nostro plantata per fidem existit: & cum per fidem SS. Sacramenti illum in cordis nostri habeamus penitralibus, nemo dubitat, quin loquatur de delectamento suauitatis eiusdem ipsae namque est qui fructus sui dulcedine eius perfecte satiat desiderium.* Hoc alio loco eleganter prosequitur idem Doctor explanans illud D. Petri: *In quem desiderant Angeli promereri.* *scilicet: de Christo Domino sermo sit: ipsum namque semper optant beatissimi illi spiritus inueniri nec ab eius conspectu unquam satiantur.*

In 4 d 2. n. 1. q. 2.

VII. Cuius figura est manna.

Cont. 2. 3.

16

Lib. 3.

Mor. c. 18.

1. Pet. 1.

VIII.

Sic tamē

ut etiam

generet:

nota my-

sticium.

videre concupiscunt: nec enim fatui illi felicissimo beatus in finis conuenit hae anxietas: sed ut explicetur quod gaudium boni quo fruuntur quantumlibet illos satiet, nunquam tamen producat fastidium: idcirco dicitur, quod semper et videre desiderant: *Considerandum nobis est, quoniam satietatem selet fastidium. Nisi qui ut regi sui utraque conueniant, dicat veritas, id est Coridum Dominus: quia Angeli eorum semper videtis faciem Patris mei: dicat Pradicator egregius: quia semper videre desiderant: ne enim sit in desiderio anxietas, desiderantes satiantur: ne sit in satietate fastidium, satiat desiderant. Desiderant igitur sine labore quia desiderium satietas comitatur. & satiantur sine fastidio: quia ipsa satietas ex desiderio semper acceditur.* Hec omnia SS. quadraue Sacramento velut dispositio vltima ac principalis ad perfectissimum illud gaudium, quo electi in statu beatitudinis summopere recreantur: etenim huiusmodi quod illis illucet, detegunt & cognoscunt inmentu huius boni magnitudinem.

f. 13. De veritate huius SS. Sacramenti indicare debet intellectus, sed Deo verbo informatus, & nequaquam ex eo quod visus consequitur.

Perpena ut pat est beneficii magnitudo quod populo suo Deus prestat dum illum per quadraginta annorum spatium huius in deserto cibo illo manna delicatissimo, in cognitionem nos deducet potentissimam in hoc diuinae manus, atque omnipotentiae tam eximii beneficii operatitias: quae rei adeo exoptat infundere poterat substantiam saporemque ciborum quos appetitus unquam desiderare poterat exquisitissimos: *Habebat omnis saporis iuniora Manna dicitur.* Porro si visus vellet perimati quid is se et de illis hic esset, rem esse frivolem inuenit, & quoniam vix vilius substantiae: quinimo huius illud saltem ut illud oculos coniecerunt, & nequaquam mentem ad tanti beneficii praestantiam extenderunt, illud vili habuerunt, seque perditos haberunt hoc solummodo in deserto sustentantes: *Anima nostra naufragi super cibo ipse leuissimum.* Tam desicimus & petimus pane hoc leuissimum. Et Spiritus S. causam huius declarans diffidentiae, eam esse dicit, quam profero: *Nihil astringit oculi nostri, nisi Man.* Illud oculis tantum corporalibus attendentes, nullius esse iudicant esse efficaciae: *Quasi pilo iussum, manuum, in simi huius. In illam primum.* Oculis corporis nihil amplius de illa poterat

Hec est desissima D. Gregorij responsio: *Beati vero Angeli ab omni paena anxietatis longe sunt: quia nunquam simul poena & beatitudo conueniunt.* Non est desiderium quod vllam pariat anxietatem, aut inquietudinem illis qui Deum

videre concupiscunt: nec enim fatui illi felicissimo beatus in finis conuenit hae anxietas: sed ut explicetur quod gaudium boni quo fruuntur quantumlibet illos satiet, nunquam tamen producat fastidium: idcirco dicitur, quod semper et videre desiderant: *Considerandum nobis est, quoniam satietatem selet fastidium. Nisi qui ut regi sui utraque conueniant, dicat veritas, id est Coridum Dominus: quia Angeli eorum semper videtis faciem Patris mei: dicat Pradicator egregius: quia semper videre desiderant: ne enim sit in desiderio anxietas, desiderantes satiantur: ne sit in satietate fastidium, satiat desiderant. Desiderant igitur sine labore quia desiderium satietas comitatur. & satiantur sine fastidio: quia ipsa satietas ex desiderio semper acceditur.* Hec omnia SS. quadraue Sacramento velut dispositio vltima ac principalis ad perfectissimum illud gaudium, quo electi in statu beatitudinis summopere recreantur: etenim huiusmodi quod illis illucet, detegunt & cognoscunt inmentu huius boni magnitudinem.

f. 13. De veritate huius SS. Sacramenti indicare debet intellectus, sed Deo verbo informatus, & nequaquam ex eo quod visus consequitur.

Perpena ut pat est beneficii magnitudo quod populo suo Deus prestat dum illum per quadraginta annorum spatium huius in deserto cibo illo manna delicatissimo, in cognitionem nos deducet potentissimam in hoc diuinae manus, atque omnipotentiae tam eximii beneficii operatitias: quae rei adeo exoptat infundere poterat substantiam saporemque ciborum quos appetitus unquam desiderare poterat exquisitissimos: *Habebat omnis saporis iuniora Manna dicitur.* Porro si visus vellet perimati quid is se et de illis hic esset, rem esse frivolem inuenit, & quoniam vix vilius substantiae: quinimo huius illud saltem ut illud oculos coniecerunt, & nequaquam mentem ad tanti beneficii praestantiam extenderunt, illud vili habuerunt, seque perditos haberunt hoc solummodo in deserto sustentantes: *Anima nostra naufragi super cibo ipse leuissimum.* Tam desicimus & petimus pane hoc leuissimum. Et Spiritus S. causam huius declarans diffidentiae, eam esse dicit, quam profero: *Nihil astringit oculi nostri, nisi Man.* Illud oculis tantum corporalibus attendentes, nullius esse iudicant esse efficaciae: *Quasi pilo iussum, manuum, in simi huius. In illam primum.* Oculis corporis nihil amplius de illa poterat